

Ewa Marczak Łukaszewicz
Biogram

Stopnie naukowe

W 1982 roku ukończyłam studia wyższe z zakresu Archeologii Polski na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego z oceną bardzo dobrą.

Tytuł magistra uzyskałam na podstawie pracy magisterskiej pt. „Wyroby dziwerowane na ziemiach polskich we wczesnym średniowieczu”, którą oceniono jako celującą.

W 2015 roku, na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, uzyskałam stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie archeologii, na podstawie dysertacji zatytułowanej „Wczesnośredniowieczna osada przygodowa w Podebłociu (stanowisko 3) na tle zespołu osadniczego”, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzy Gąssowskiego.

Zatrudnienie

1982-1983 – Pracownie Konserwacji Zabytków (PKZ), Warszawa (opracowanie późnośredniowiecznej ceramiki naczyniowej z Płocka pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Kruppè).

od 1984 r. – Instytut Archeologii/Wydział Archeologii UW.

Badania terenowe

1. Udział w badaniach archeologicznych (badania wykopaliskowe, dokumentacja) na stanowisku paleolitycznym **L'abri Gay** (Poncin, Ain) we Francji pod kierunkiem prof. René Desbrosse'a w latach 1981 i 1983. (CNRS, Francja)
2. Udział w badaniach archeologicznych (badania wykopaliskowe, dokumentacja) na stanowisku miejskim w **Płocku** pod kierunkiem mgr. Dariusza Makowskiego w 1983 r. (PKZ Warszawa)
3. Udział w badaniach archeologicznych (badania wykopaliskowe) zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w **Rusi Samborach**, woj. podlaskie pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Gąssowskiego w 1984 r. (IA UW)
4. Udział w badaniach archeologicznych (badania wykopaliskowe i powierzchniowe, dokumentacja, opracowanie materiałów) zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w **Truszkach-Zalesiu**, woj. podlaskie pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Gąssowskiego w latach 1984-1985. (IA UW)
5. Udział w badaniach archeologicznych (badania wykopaliskowe, powierzchniowe, nieinwazyjne, dokumentacja, opracowanie materiałów) zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w **Podebłociu**, woj. mazowieckie pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Gąssowskiego w latach 1984, 1986-1993. (IA UW)
6. Udział w badaniach wykopaliskowych zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w **Tarczynach**, woj. warmińsko-mazurskie pod kierunkiem mgr.

Rafała Maciszewskiego w 1997 r. (Ośrodek Ratowniczych Badań Archeologicznych (ORBA), Warszawa)

7. Udział w badaniach wykopaliskowych cmentarzyska neolitycznego w **Świerkocinie**, woj. warmińsko-mazurskie, pod kierunkiem prof. dr. hab. Ryszarda Mazurowskiego w 1998 r. (IA UW)
8. Kierowanie badaniami wykopaliskowymi na stanowisku wielokulturowym (neolit – cmentarzysko KPL, OWR – osada hutnicza kultury przeworskiej, wczesne średniowiecze – osada) **Chwałowski Trakt w Iłży**, woj. mazowieckie w 2000 r. (Wojewódzki Konserwator Zabytków, Delegatura w Radomiu)
9. Kierowanie pracami archeologicznymi (badania wykopaliskowe, powierzchniowe, nieinwazyjne, zdjęcia lotnicze, dokumentacja, opracowanie materiałów) zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w **Podebłociu**, woj. mazowieckie w latach 1994-1996, 2010. (IA UW)
10. Kierowanie pracami archeologicznymi (badania wykopaliskowe, powierzchniowe, nieinwazyjne, zdjęcia lotnicze, dokumentacja, opracowanie materiałów) zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w **Truszkach-Zalesiu**, woj. podlaskie w latach 2001-2005, 2007-2011, 2013-2015, 2017. (IA UW)

Projekty badawcze

1. Udział w projekcie naukowym *Poleuro. Baza datowań radiowęglowych C 14* kierowanym przez prof. dr. hab. M. Ziółkowskiego. Moja rola polegała na wizualizacji danych bazy Poleuro w programie kartograficznym MapInfo. (IA UW)

Publikacje:

1994 Wizualizacja danych bazy POLEURO w programie kartograficznym MapInfo, *Światowit*, XXXIX, s. 238-247.

2. Realizacja, pod moim kierunkiem, projektu *Tabliczki z Podebłocia. Interpretacja napisów, ustalenie proveniencji i chronologii* w latach 1998-2001. Grant KBN nr 1 H01G06213.

Publikacje:

1997 Tabliczki z Podebłocia. Jedna z największych zagadek polskiej archeologii, *Archeologia Żywa*, 2 (3), s. 10-12.

1998 Wyniki badań mechanicznych trzech „tabliczek” z Podebłocia. Komunikat, *Światowit*, XLI, B, s. 481-482.

1998 „Tabliczki” z Podebłocia: nie rozwiązana zagadka [w:] *Studia z dziejów cywilizacji*, (red. A. Buko), Warszawa 1998, s. 93-102.

1999 Wyniki analiz mineralogicznych i petrograficznych ceramiki z Podebłocia, *Światowit*, XLII, B, s. 159-160.

1999/2000 „Tabliczki” z Podebłocia. Rozwiązanie jednej z największych zagadek polskiej archeologii, *Archeologia Żywa*, 4 (13), s. 13-16.

3. Projekty realizowane w ramach Badań Statutowych Zakładu Archeologii Wczesnego Średniowiecza IA UW - *Polska plemienna i pogańska*:

3.1. Zespół osadniczy z okresu wczesnego średniowiecza w Podebłociu, gm. Trojanów, woj. mazowieckie. Badania terenowe w latach 1984-1996, 2010 oraz opracowanie dokumentacji i materiałów z sześciu stanowisk archeologicznych. Wyniki tych prac stały się podstawą źródłową mojej pracy doktorskiej na temat zespołu osadniczego w Podebłociu.

Publikacje:

- 1985** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 3 - osada przyrodowa, *Informator Archeologiczny. Badania 1984*, s. 140.
- 1987** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 3 - osada przyrodowa, *Informator Archeologiczny. Badania 1986*, s. 155-156.
- 1988** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 3 - osada przyrodowa, *Informator Archeologiczny. Badania 1987*, s. 170-171.
- 1991** Wyniki badań wykopaliskowych wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Podebłociu w 1991 roku, [w:] *Sesja sprawozdawcza Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego*, Warszawa 1991, s. 38.
- 1992** Peasant households, potters and phasing: Early Medieval ceramics from Podebłocie, Poland, *Archaeologia Polona*, 30, s. 127-149. (współautorstwo)
- 1993** Podsumowanie wyników badań wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Podebłociu, [w:] *Sprawozdania z badań Instytutu Archeologii UW w roku akademickim 1992/1993*, Warszawa 1993, s. 38.
- 1994** The Settlement Complex at Podebłocie, gm. Trojanów, an Interim Report of Investigations 1981-1992, *Światowit*, XXXVII, s. 147-167. (współautorstwo)
- 1996** Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych na stanowiskach 2 i 5 w Podebłociu w 1996 roku, [w:] *Badania Instytutu Archeologii w roku akademickim 1995/1996*, Warszawa 1996, s. 39.
- 1998** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 1 - grodzisko, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1993*, s. 77-78. (współautorstwo)
- 1998** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 5 - osada przyrodowa, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1993*, s. 78.
- 1998** Stasin, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 6 - cmentarzysko ciałopalne, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1993*, s. 82-83.
- 1998** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 1 - grodzisko, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1994*, s. 79-80. (współautorstwo)
- 1998** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 5 - osada przyrodowa, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1994*, s. 80-81.
- 1998** Stasin, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 6 - cmentarzysko ciałopalne *Informator Archeologiczny. Badania rok 1994*, s. 83.
- 1998** Podebłocie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 1 - grodzisko, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1995*, s. 101-102.
- 1998** Stasin, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Stanowisko 6 - cmentarzysko ciałopalne, *Informator Archeologiczny. Badania rok 1995*, s. 106.
- 1998** Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych na stanowiskach 2 i 5 w Podebłociu, gm. Trojanów, woj. siedleckie w 1996 roku, *Światowit*, XLI, B, s. 458-480.
- 2000** Cmentarzysko ciałopalne z okresu wczesnego średniowiecza w Stasinie, gm. Trojanów, woj. siedleckie. Wyniki badań powierzchniowych. Komunikat, *Światowit*, XLIII, B, s. 153-157.
- 2013** Płacidła grotopodobne, [w:] *Gród pogranicza polsko-ruskiego w X-XIII wieku*.

Studium interdyscyplinarne, (red. J. Kalaga), Warszawa, Pękowice 2013, s. 52-61.

- 2020** Wczesne średniowiecze w czterech ścianach domu. Wyniki badań archeologicznych w Podebłociu, woj. mazowieckie, [w:] VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Codziennosc w antycznej i sredniowiecznej Europie*. Abstrakty, (red. E. Chodźko, K. Skrzątek), Lublin 2020, s. 21.

Praca doktorska

- 2015** „Wczesnośredniowieczna osada przyrodowa w Podebłociu (stanowisko 3) na tle zespołu osadniczego”, wydruk komputerowy WA UW.

3.2. Pogranicze mazowiecko-pruskie w świetle badań archeologicznych zespołu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza w Truszkach-Zalesiu, gm. Kolno, woj. podlaskie. Badania terenowe w latach 1984-1985, 2001-2017 oraz opracowanie dokumentacji i materiałów z czterech stanowisk archeologicznych w Truszkach-Zalesiu.

Publikacje:

- 1985** Truszki-Zalesie, gm. Kolno, woj. łomżyńskie. Stanowisko 1- grodzisko, *Informator Archeologiczny. Badania 1984*, s. 142.
- 1986** Truszki-Zalesie, gm. Kolno, woj. łomżyńskie. Stanowisko 1 - grodzisko, *Informator Archeologiczny. Badania 1985*, s. 147-148.
- 1986** Tajemnice Ziemi Łomżyńskiej, *Ziemia Łomżyńska*, 2, s. 97-107.
- 2003** Wstępne wyniki badań wykopaliskowych na stanowisku 2 - „Górze Wieżowej” w Truszkach-Zalesiu, gm. Kolno, woj. podlaskie (AZP 30 - 76), *Światowit*, XLVI, (V), B, s. 193-200, pl. 53-58.
- 2005** Skarb dirhamów z X wieku z grodziska w Truszkach-Zalesiu, gm. Kolno, woj. podlaskie, *Wiadomości Numizmatyczne*, 2005, 49, 2 (180), s. 69-86. (współautorstwo)
- 2006** Wyniki badań archeologicznych wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Truszkach-Zalesiu, woj. podlaskie w 2003 roku, *Światowit*, XLVII, 6, B, s. 127-132, pl. 63-70.
- 2006** Na rozdrożu kultur. Badania archeologiczne w Truszkach-Zalesiu, woj. podlaskie, [w:] *Stan badań archeologicznych na pograniczu polsko-białoruskim od wczesnego średniowiecza po czasy nowożytności*, (red. H. Karwowska, A. Andrzejewski), Białystok 2006, s. 93-102.
- 2007** Średniowieczne osady wśród łąk nad Wincentą. Zaplecze gospodarcze grodziska „Okop” w Truszkach-Zalesiu, *Zeszyty Kolneńskie*, 2, s. 5-14.
- 2008** Badania wykopaliskowe w Truszkach-Zalesiu, gm. Kolno, woj. podlaskie w 2008 roku, *Zeszyty Kolneńskie*, 3, s. 55-57.
- 2008** „Nikienki” czyli Prusowie na Mazowszu? Wstępne wyniki badań archeologicznych w Truszkach-Zalesiu, woj. podlaskie, [w:] *Przez granice czasu* (red. A. Buko, Wł. Duczek), Pułtusk 2008, s. 119-127.
- 2009** Nowe odkrycia archeologiczne w Truszkach-Zalesiu, *Zeszyty Kolneńskie*, s. 71-72.
- 2010** Niezwykłe odkrycie zwykłej ziemianki. Badania archeologiczne w Truszkach-Zalesiu w 2010 roku, *Zeszyty Kolneńskie*, 5, s. 86-91.
- 2011** Truszki-Zalesie, st. 4 (osada „Nikienki”), woj. podlaskie. Badania w latach 2004-2005, 2007-2010, *Światowit*, L (IX), B, s. 273-275, (pl. 148).
- 2011** Nowe odkrycia archeologiczne w Truszkach-Zalesiu w 2011 roku, *Zeszyty Kolneńskie*, 6, s. 82-87, (ukazał się w 2012 r.)

- 2012** Truszki-Zalesie, st. 3 (osada „Siedlisko”), woj. podlaskie. Badania w roku 2011. Kronika wykopalisk, *Światowit*, LI (X), B, s. 355-358.
- 2015** Truszki-Zalesie – gród północnego Mazowsza. Cel i stan badań, [w:] *Grody średniowiecznego Mazowsza. Księga poświęcona pamięci Marka Dulinicza*, (red. Magdalena Żurek, Małgorzata Krasna-Korycińska), *Archaeologica Hereditas*, nr 4, Warszawa-Zielona Góra 2015, s. 207-214.
- 2016** Cenniejsze niż złoto? Szklane paciorki z Truszek- Zalesia, *Zeszyty Kolneńskie*, 11, s. 163-167. (ukazał się w 2017 r.)
- 2018** Truszki-Zalesie, stanowisko 1 „Okop” i stanowisko 3 „Siedlisko”, woj. Podlaskie. Badania wykopaliskowe w latach 2013, 2015, 2016, *Światowit*, LIV-LV, B, 2015-2016, 2018, s. 231-234.
- 2018** *Kolno i okolice. Szkice z zamierchłej przeszłości*, (z udziałem i przy współpracy Adama Łukaszewicza), Kolno 2018, (ss. 144).
- 2022** Paciorek z karneolu z Truszek-Zalesia. Mały przedmiot – ważna sprawa, [w:] *Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie. Streszczenia wystąpień*, (red. B. Niezabitowska-Wiśniewska, M. Stasiak-Cyran), Lublin 2022, s. 68.

4. Projekty realizowane w Zakładzie Badań Nieinwazyjnych WA UW.

- 4.1. Dokumentacja cyfrowa – skanowanie 3D trzech glinianych „tabliczek” z Podebłocia. (realizacja i finansowanie w ramach tamatu: Nauki pomocnicze archeologii. Metody i techniki badań w archeologii. Dokumentacja archeologiczna). Wykonawcą modeli 3D jest dr M. Bogacki. Modele 3D „tabliczek” wykonano w związku z przekazaniem tych zabytków w depozyt na wystawę stałą do Muzeum Historii Polski w Warszawie.
- 4.2. Osadnictwo wczesnośredniowieczne na terenie Wysoczyzny Kolneńskiej w okresie wczesnego średniowiecza. Kontekst kulturowy i środowiskowy zespołu osadniczego w Truszkach-Zalesiu, woj. podlaskie. (2021-) w świetle badań nieinwazyjnych. Badania prowadzone w ramach tego projektu nie zostały jeszcze ukończone.

Największe osiągnięcia naukowe

A. Związane z badaniami zespołu osadniczego w Podebłociu:

1. Odkrycie, przeze mnie, w trakcie prac wykopaliskowych dwóch, spośród trzech, „tabliczek” z Podebłocia. Są to przedmioty wykonane z wypalanej gliny, na powierzchni których widnieją znaki zinterpretowane przez większość badaczy wypowiadających się na temat tych znalezisk jako litery alfabetu greckiego. Tworzą one napis o treści chrześcijańskiej. Na tej podstawie znaleziska te uznano za wczesne ślady chrześcijaństwa na ziemiach polskich. Analizy wykonane w ramach mojego projektu grantowego (grant KBN nr 1 HO1G06213) *Tabliczki z Podebłocia. Interpretacja napisów, ustalenie proveniencji i chronologii* potwierdziły intencjonalność znaków widniejących na tabliczkach, umożliwiły ustalenie proveniencji surowca, z którego je wykonano oraz uściśliły ich chronologię.
2. Odkrycie na terenie osady zachodniej (stanowisko nr 3) w Podebłociu zabudowy planowej i gospodarstw (zagród) specjalizujących się w określonej dziedzinie wytwórczości rolnej.

3. Duże znaczenie w badaniach kultury wczesnośredniowiecznej na ziemiach polskich ma również odkrycie w materiałach archeologicznych z Podebłocia systemu miar. Przeprowadzone przeze mnie pomiary pojemności zachowanych kompletnie naczyń glinianych wykazały, że niektóre z nich należą do tego samego systemu miar. Z zagadnieniem tym wiążą się też dwa przedmioty wykonane z żelaza, które, moim zdaniem, pełniły funkcję płacideł.

B. Związane z badaniami zespołu osadniczego w Truszkach-Zalesiu:

4. Ustalenie, na podstawie dendrochronologii, początku budowy największego na Wysoczyźnie Kolneńskiej grodu (w Truszkach-Zalesiu) z okresu wczesnego średniowiecza. Datowanie absolutne tego stanowiska rzuca nowe światło na historię północnego Mazowsza, a tym samym na historię kształtowania się państwa polskiego.
5. Odkrycie skarbu dirhamów arabskich na grodzisku w Truszkach-Zalesiu przemawia za tym, że gród ten leżał na ważnym szlaku handlowym łączącym Azję Środkową z północną Europą. Warto zaznaczyć, że daty emisji tych monet są zbieżne z datami dendrologicznymi.
6. Godne uwagi jest też odkrycie na osadzie przyrodowej w Truszkach-Zalesiu naczyń glinianych ze znakami garncarskimi, co potwierdza prestiż tego miejsca.
7. W wyniku badań powierzchniowych i nieinwazyjnych odkryto system komunikacyjny w postaci (niewidocznych na powierzchni ziemi) kamiennych grobli. Umożliwiał on sprawną wewnętrzną komunikację w obrębie położonego na bardzo podmokłym terenie zespołu osadniczego.
8. Prowadzone w zakresie archeologii krajobrazu badania wykazały, że lokalizacja ośrodków osadniczych, ich struktura wewnętrzna, sposób wykorzystania terenu i cieków wodnych mogą stanowić podstawę ich datowania i ustalania przynależności do określonej organizacji polityczno-terytorialnej.

Członkostwo

Członkini Towarzystwa Naukowego im. Wagów w Łomży (od 2017 r.).

Konferencje międzynarodowe i krajowe

Udział czynny, między innymi, w międzynarodowej konferencji komputerowej CCA: Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology w 1992 w Aarhus w Danii. (Referat: *The use of Correspondence Analysis for the Analysis of Early Medieval Settlement*), w licznych konferencjach międzynarodowych organizowanych w kraju, w konferencjach o zasięgu ogólnopolskim oraz w około 30 konferencjach sprawozdawczych IA UW/WA UW.

Współpraca międzynarodowa

Współorganizowanie międzynarodowych obozów archeologicznych w Podebłociu dla młodzieży z krajów Europy (Belgii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Włoch, Rosji), ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Australii i Tajwanu.

W ramach dwustronnej współpracy UW i Połudnowego Uniwersytetu Federalnego w Rostowie n/Donem w badaniach wykopaliskowych w Truszkach-Zalesiu w 2015 r. udział wzięli studenci archeologii z Rosji.

Funkcje pełnione na Uczelni

1. Zastępca Sekretarza Zespołu A d.s. doktoratów przy Radzie Naukowej Wydziału Historycznego UW w 2000 r.
2. Przedstawicielka młodej kadry w Radzie Naukowej Wydziału Historycznego UW (rozszerzony skład) w latach 2000-2004.

Prace na rzecz Uczelni

1. W latach 1991-1996 stworzenie od podstaw Pracowni Komputerowej w IA UW. (do realizacji prac badawczych i dydaktyki, dla Wydawnictwa IA UW), założenie sieci komputerowej w siedzibie (baraku) IA UW przy ul. Żwirki i Wigury 97/99 w Warszawie.
2. Wprowadzenie do oferty dydaktycznej IA UW, początkowo nieobowiązkowych, następnie obowiązkowych zajęć dla studentów IA UW z zakresu zastosowania informatyki i nauk komputerowych w archeologii.
3. Udział w pracach nad nowym programem studiów archeologicznych (dziennych i wieczorowych) w IA UW w latach 2000-2004.
4. Opracowanie dla KBN Ankiety Jednostki (sprawozdania z działalności naukowej) dla całego Wydziału Historycznego UW za lata: 1998, 2001-2006.
5. Prace w magazynie IA UW przy ul. Żwirki i Wigury 97/99 w Warszawie. Przygotowanie materiałów archeologicznych z badań wykopaliskowych w Podebłociu do transportu z Warszawy do nowego magazynu IA UW w Bocheńcu, woj. świętokrzyskie (przepakowanie, inwentaryzacja). Porządkowanie materiałów archeologicznych z badań wykopaliskowych w Podebłociu w magazynie WA UW przy ul. Smyczkowej w Warszawie po przywiezieniu ich z Bocheńca do Warszawy (przepakowanie, inwentaryzacja – prace nie zostały ukończone).

Kursy dokształcające: m.in.:

1. Ukończenie kursu (zakończonego egzaminem i uzyskaniem dyplomu) z zakresu zastosowania programów komputerowych typu GIS w archeologii. (Kurs zorganizowany przez University College London (UCL), Institute of Archaeology, stypendium British Council).
2. Ukończenie kursu I i II stopnia (zakończonego egzaminem i uzyskaniem dyplomu) z zakresu komputerowego wspomaganie projektowania w 2D i 3D w AutoCad (Autodesk). Kurs zorganizowany przez firmę APLIKOM 2001 (Autoryzowane Centrum Szkoleniowe AutoCad - Łódź), w Warszawie.

I stopień – Obsługa programu i podstawy tworzenia dokumentacji technicznej.

II stopień – Edycja zaawansowana i modelowanie przestrzenne.

3. Ukończenie szkolenia specjalistycznego „Prawo własności intelektualnej w kontekście dydaktyki i prowadzenia zajęć ze studentami“ (ZIP, UW).

Dydaktyka

Promotorstwo 1 pracy magisterskiej (na WA UW).

Promotorstwo 4 prac licencjackich (1 na UW, 3 na UKSW)

Recenzje 3 prac licencjackich na UW.

Zajęcia na studiach stacjonarnych i zaocznych w IA/WA UW: ćwiczenia, konwersatoria, wykłady, proseminarium (na UKSW) z zakresu: wstępu do archeologii, metodyki badań archeologicznych, źródeł archeologicznych, ceramiki jako źródła archeologicznego, metrologii w archeologii, rysunku zabytków archeologicznych, zastosowania informatyki w archeologii, archeologii społecznej, archeologii kognitywnej, zarysu archeologii pradziejowej, archeologii wczesnego średniowiecza, archeologii Słowian, życia codziennego we wczesnym średniowieczu, początków państwa polskiego, historii archeologii polskiej.

Zajęcia terenowe: wykopaliska, powierzchniówki, objazdy naukowe: do Chorwacji (IA UW), do Krakowa (IA UW), po Wielkopolsce (UKSW), w Polsce północno-wschodniej (IA UW): Grodziska północnego Mazowsza i Podlasia, Pomniki kultury żydowskiej.

Popularyzacja archeologii

1. Liczne publikacje popularnonaukowe, w tym:
Książka *Kolno i okolice. Szkice z zamierchłej przeszłości*, (z udziałem i przy współpracy Adama Łukaszewicza), Kolno 2018, (ss. 144);
artykuły, m.in. w *Archeologii Żywej*, w *Zeszytach Kolneńskich*.
2. Przekłady 2 książek z języka angielskiego: Jane McIntosh, *Poszukiwacze skarbów. Zaginione i odnalezione skarby świata*, National Geographic, Warszawa 2001 (wybrane rozdziały);
J. Haywood, *Celtowie od epoki brązu do współczesności*, Pearson Longmann, (KiW), Warszawa 2008.
3. Wywiady radiowe i telewizyjne, m.in. dla II Programu PR, Radio Białystok, Telewizji Narew w Łomży.
4. Wykłady dla lokalnych społeczności w szkołach: w Podeblotciu, w Kolnie, w Glinkach i w Gminnym Ośrodku Kultury w Kolnie.
5. Jestem pomysłodawczynią imienia Zespołu Szkół w Podeblotciu (im. „Dawnych Słowian“).
6. Udział w organizacji konkursu z zakresu wiedzy o archeologii dla dzieci z Zespołu Szkół im. Dawnych Słowian w Podeblotciu w 2021 r.
7. Organizacja wystaw archeologicznych, m.in. w Zespole Szkół im. Dawnych Słowian w Podeblotciu, na WA UW z okazji 100 lat Archeologii na UW (Gmach Szkoły Głównej, razem z A. Małkowską i W. Małkowskim).

Nagrody

1. W 2005 roku nagroda III stopnia Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za przygotowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych w IA UW.
2. Nominacja do nagrody przyznawanej przez Samorząd Studentów Archeologii UW w kategorii „Przyjaciel Studentów“.
3. Kolneńskie Owoce Kultury 2017 (Towarzystwo „Jan z Kolna“, Kolno, V plebiscyt), Nagroda specjalna (przyznana przez aklamację) za badanie historii ziemi kolneńskiej.

Odnaczenia

1. W 2011 roku Srebrny Medal za długoletnią służbę nadany przez Prezydenta RP.

Inne

Udział w Narodowym Czytaniu w Kolnie, woj. podlaskie jako „honorowy gość“ (przez 11 lat).

Wspieranie, w tym finansowe, międzynarodowej niezależnej politycznie i religijnie Fundacji *Centaurus* działającej na rzecz praw zwierząt, w tym akcji, której celem było ratowanie ludzi i zwierząt na objętych wojną terenach Ukrainy.

Hobby

Malarstwo (2 wystawy plastyczne)

Znajomość języków obcych: angielski, rosyjski